

Múzeum obchodu Bratislava

VÝROČNÁ SPRÁVA
ROK 2018.

1. **Múzeum obchodu Bratislava**
Linzbothova 16, 821 06 Bratislava

Zriaďovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Riaditeľ: prom. hist. Marcel Juck

Historik - správca zbierok/ Zástupca riaditeľa: Mgr. Richard Jakubík

Historik – správca zbierok: Mgr. Tomáš Králik PhD.

Reštaurátor – konzervátor/správca objektov: Jakub Kachút

Tel./fax: 00421245243167

e – mail: muzeum.obchodu @ muzeumobchoduba.sk, muzeumobchodu@gmail.com

web: www.muzeumobchoduba.sk, www.rockvmuzeu.sk

forma hospodárenia: štátna príspevková organizácia

Múzeum obchodu Bratislava zabezpečuje na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďovanie, zhodnocovanie vedeckými metódami a odborné spravovanie zbierkových predmetov, písomných dokladov a iných dokumentačných foriem o vývoji obchodu a pohostinstva (ďalej len obchodu) na území Slovenska od jeho prvopočiatkov až po súčasnosť. Zároveň zabezpečuje ich sprístupňovanie verejnosti a využívanie vo verejnom záujme. Zbernou oblasťou je územie Slovenska a nadväzne oblasti a územia štátnych útvarov, ktorých bolo územie Slovenska v minulosti súčasťou.

2. Poslaním Múzea obchodu Bratislava je najmä tvorba, ochrana, odborné spravovanie a prezentácia zbierkového fondu dokumentujúceho vývoj obchodu a pohostinstva na území Slovenska . Zbierkový fond spravuje múzeum, ako súčasť kultúrneho dedičstva národa a štátu. Kvantitatívne predstavuje zbierkový fond 69.071 kusov. Svojim pôsobením sa múzeum orientuje na celú populáciu s dôrazom na mládež na akomkoľvek stupni vzdelávania. Podstatnou činnosťou je zhromažďovanie – tvorba zbierkového fondu – akvizícia – 99,9% predmetov, písomností a iných dokumentačných foriem získalo múzeum kúpou. Rovnocennou zložkou činnosti je ochrana, čiže uloženie, konzervovanie a reštaurovanie. Odborné spravovanie spočíva najmä vo všetkých odborných múzejných činnostiach, ako sú evidencia, katalogizácia, kategorizácia, či podrobné vedecké spracovanie. Zbierkový fond múzeum prezentuje najmä výstavnou činnosťou, či už prostredníctvom stálych expozícií, alebo špecialitou Múzea obchodu – putovnými výstavami na Slovensku a v Českej republike. Novou formou prezentácie je aj fungovanie múzea, ako hudobného klubu. Koncerty projektu „Rock v múzeu“ výrazne prispievajú k prezentácii múzea, ako špecializovanej kultúrnej

ustanovizne. Fond sa nepriamo prezentuje aj prostredníctvom spolupráce so subjektmi reklamy, filmu, či obchodu. Ďalšou formou je publikačná činnosť. Múzeum uzatvorilo Dohodu o spolupráci s firmou Finesa advertising - Obchodní a kupecké muzeum s.r.o. z Českých Budějovic o stálej expozícii v Českom Krumlove, rovnako s firmou Donet o spolupráci na novej stálej expozícii v historickom centre Bratislavy s názvom „Obchod v múzeu – Prešporský koloniál“.

Múzeum funguje od roku 2013, v slovenskom svete múzeí veľmi netradične a unikátne, aj ako podnikateľský subjekt v súvislosti s otvorením novej expozície - „Historický hostinec – Múzejný pivovar“. Múzeum obchodu Bratislava sa tak stalo výrobcom a predajcom jedného z najkvalitnejších pív na Slovensku. V rámci tejto svojej činnosti už získalo štyri ocenenia za roky 2014, 2015 a 2016 v systéme celoslovenskej súťaže „Slovenská pivná korunka“. Žiaľ na konci mája Múzeum obchodu Bratislava ukončilo výrobu piva. Múzeum uvarilo poslednú várku Viedenského ležiaku 29.5.2018. Múzejný pivovar prestal vyrábať nie z vlastnej potreby, či rozhodnutia. Táto situácia vyplynula z personálnych dôvodov. Realita je taká, že sládek múzea sa rozhodol svoje, v Múzeu obchodu Bratislava nadobudnuté skúsenosti a schopnosti odovzdať v dlhodobom pripravovanom, druhom pivovare v Podunajských Biskupiciach a toto rozhodnutie oznámil na poslednú chvíľu. Obľúbený a unikátny podnik, odteraz pod názvom „Múzejný hostinec“ bude naďalej pokračovať v rovnakom režime. Zároveň si dovoľujeme všetkých poprosiť o zachovanie priazne.

Keďže Múzeum obchodu Bratislava má vysoko nastavenú latku svojim skutočne výnimočným pivom, pokúsime sa kvalitu aj naďalej udržať a trúfame si tvrdiť, že aj skutočne zvýšiť.

Múzeum obchodu Bratislava sa jednoducho zmení z výrobcu jedného z najkvalitnejších pív u nás na výhradného, bratislavského predajcu najkvalitnejšieho piva z „Mekky“ svetového pivovarníctva, z Plzne. Piva zo špičkového pivovaru „Beer Factory“. Mená sládkov a majiteľov, Josefa a Petra Krýslovcov, staviteľov a projektantov aj Múzejného pivovaru, sú zárukou tej najvyššej kvality v tradícii československého pivovarníctva. Práve títo skutoční majstri remesla naplnili svoju dlhoročnú predstavu, zhodnotili svoje doterajšie skúsenosti, ako z výroby piva, tak z budovania pivovarov po celom svete a vyvinuli vlastnú technológiu a postupy, ktoré robia ich pívá z „Beer factory“ odlišnými a výnimočnými a určite jednými z najlepších.

Múzeum obchodu Bratislava.

3. Odborné činnosti.

a) Výstavná činnosť

Všetky výstavné aktivity MOB navštívilo v roku 2018 neuveriteľných 241.588 návštevníkov. Tento rekordný počet dosiahlo múzeum najmä vďaka stálej expozícii v Českom Krumlove, s príspevom 2 stálych expozícií v Bratislave, vďaka spoločnému projektu „Reklama a Obchod 1918-1948“ v Historickom múzeu SNM, expozície „Historického hostinca – Múzejného pivovaru“, aj svojím know-how – systémom putovných výstav a veľkou mierou prispel aj projekt „Rock v múzeu“. Múzeum od roku 1992, namiesto pasívneho očakávania návštevníkov, pravidelne vyráža so svojimi zbierkami na cesty po českých a slovenských múzeách a takto rozširuje akčný rádius prezentácie zbierkového fondu. Táto, vo svete českých a slovenských múzeí, bezkonkurenčná aktivita prináša svoje výsledky, ale stojí aj veľa pracovného nasadenia a obety pracovníkov. Počas roku 2018 rozbehlo múzeum novú putovnú výstavu „Čokoláda, sladké púšťenie – k 100. výročiu ČSR“. Múzeum realizuje od roku 2008 svoj kultúrno-spoločenský projekt „Rock v múzeu“, prostredníctvom, ktorého usporadúva koncerty známych umelcov z oblasti rocku a blues. Samotné koncerty sa stávajú, čoraz populárnejšie vďaka svojmu zaujímavému a atraktívnemu umiestneniu a najmä svetovú úroveň dramaturgie, domáckou atmosférou a možnosťou úzkeho kontaktu diváka s umelcom.

a1) Stála expozícia: Linzbothova 16, 821 06 Bratislava, tel . 02/45243167

Otváracie hodiny: ut.– pi. 9,00 – 17,00 hod.

so, ne 10,00 – 17,00 hod.

pohostinská prevádzka „Historický hostinec – Múzejný pivovar“ po-ne 17,00-22,00 hod.

Stála expozícia „trpí“ najmä excentrickosťou svojho umiestnenia na okraji hlavného mesta a v oblasti cestovného ruchu slabým potenciálom mestskej časti.

Stála expozícia „C.K. Kupecký krám a Múzeum obchodu“, Radniční ul.29, 381 01 Český Krumlov, tel. 00420380727945

Otváracie hodiny: po–ne 10,00 – 18,00 hod.

Stála expozícia v Českom Krumlove, meste – pamiatke UNESCO, je naopak umiestnená na vysoko frekventovanom, ideálnom mieste na nároží ulíc, kadiaľ je nútený prejsť každý turista, ktorý sa chce dostať zo zámku na hlavné námestie.

Stála expozícia v centre Bratislavy „Prešporský koloniál-Obchod v múzeu“, Biela 6, 811 01 Bratislava.

Otváracie hodiny: út-ne 10,00-18,00 hod.

Expozícia predstavuje podobný model, ako v Českom Krumlove, teda spojenie živého obchodu s čisto múzejnou expozíciou a zároveň predstavuje dlho očakávanú a pripravovanú prezentáciu múzea aj v historickom centre hlavného mesta.

Rozvrhnutie a scenár expozície v Podunajských Biskupiciach predurčila samotná konštrukcia krovu. Takto sa vytvorili akési oddelenia, v ktorých múzeum prezentuje jednotlivé skupiny predmetov podľa katalogizačného triednika, ako prehliadku toho najatraktívnejšieho, čo charakterizuje zbierkový fond Múzea obchodu Bratislava. Sú to váhy všetkých typov, obaly všetkých typov, kartónová interiérová reklama, počítačové stroje, prostriedky predaja a propagácie piva, registračné pokladne, zásobníky na tovar všetkých typov a pomôcky na úpravu a manipuláciu s tovarom. Dôležitým prvkom je interiér obchodníka so zmiešaným tovarom do ktorého môže návštevník vstúpiť. Na stenách celého priestoru sú nainštalované reklamné plagáty, smaltované a plechové reklamné tabule. Do priestoru bol umiestnený zásuvkový zakladač pražskej firmy Lotech, na plagáty, písomnosti a drobné predmety. Expozícia má 4 okruhy ozvučenia, efektne osvetlenie a je vybavená audiovizuálnou technikou. Celá expozícia je bezbariérová vrátane výťahu a WC pre telesne postihnutých návštevníkov. Expozíciu navštevujú najmä študenti Filozofickej fakulty, Ekonomickej univerzity, obchodných akadémií a iných stredných a základných škôl z celého Slovenska, stáva sa totiž zastávkou školských zájazdov smerujúcich do Bratislavy.

Súčasťou expozície je v súčasnosti už „**Múzejný hostinec**“ (**bývalý Hostinec Múzejný pivovar**), ktorý predstavuje detailnú rekonštrukciu hostinca zo začiatku 20. storočia. Historický interiér bol zrealizovaný, ako replika, podľa dobových predlôh, na základe návrhu Ing. Arch. Havlíčka, odborníka na historické pohostinské interiéry. Zrealizované bolo všetko - nábytok, či drevené obloženie spodných častí stien, výčapný pult a regál. Stoličky boli obstarané u pôvodného výrobcu firmy Thonet, dokonca model používaný na začiatku 20.storočia, ktorý bol náležite patinovaný pre potreby expozície. Steny boli pokryté dobovou výmalbou využívajúcou secesné predlohy. Osvetlenie zabezpečujú dobové svietidlá a repliky bakelitových vypínačov. Bonusom novej expozície bol do konca mája funkčný minipivovar, kde múzeum pripravovalo vlastných 4 – 6 druhov vysoko kvalitného piva - ležiakov plzeňského typu, či britského Ale, silných bavorských Bockov, tmavého Portera alebo pšeničné pivo. V roku 2018 to bolo 81 hl. Súčasťou expozície je v medi realizovaná varňa a spilky, ako technológia, a očiam návštevníka skrytá ležiacka chladiaca miestnosť. Technológiu dodala firma Joe’s garage Brewery z Plzne, známa, ako výrobca „toho najlepšieho“ v minipivovarskej

technológii v Českej republike. K výbave MOB tak pribudla aj kompletná exkurzia pivovarskou technológiou aj s výkladom. Expozícia sa po 17-tej hodine mení na útulný hostinec s bezkonkurenčnou atmosférou a vyhladávaným pivom. MOB sa takto stalo nadmieru výnimočným a nadmieru atraktívnym minimálne v stredoeurópskom kontexte sveta múzeí a galérií.

Stála expozícia Podunajské Biskupice – registračné pokladne.

Historický „Múzejný hostinec“ s platanovou alejou.

Expozícia „C.K.Kupecký krám a Múzeum obchodu Český Krumlov“ je zložená z dvoch úzko súvisiacich častí:

1. časť predstavuje vstupný „živý obchod“, zariadený veľmi kvalitne zrealizovanou, krásnou replikou historického obchodného interiéru, v ktorom prezentuje a ponúka svoje unikátne produkty partner múzea, „jednotka“ na poli výroby reklamných produktov najmä v oblasti pivovarníctva v Čechách s presahom minimálne do stredoeurópskeho priestoru – firma Finesa. Produkty, ktoré sú dostupné v expozícii tvoria absolútne unikátne kolekcie balení, ktoré tvorí vždy replika historickej reklamy a reálny tovar, ktorý dobová reklama propaguje (Je možné zakúpiť aj široký výber samostatných replík historických reklamných plechových tabúl 1:1, alebo vo forme magnetiek.) Táto séria produktov je výsostne originálnym výtvorom know – how firmy Finesa a skutočne ho nie je možné nikde inde na svete, ako v expozícii v Českom Krumlove zakúpiť.
2. časť predstavuje samotná historická expozícia, tvorená 4 miestnosťami. Múzeum obchodu Bratislava tu ponúka výber z najatraktívnejších zbierkových skupín zo svojho fondu. Na presklených pódiiach prezentuje kolekcie zásobníkov na tovar, registračných pokladní, kartónových reklamných stojanov a aranžérskych figurín. Vo vitrínach zasa menšie, či drobnejšie predmety, ako váhy, počítacie stroje, plechové, kartónové, či sklenené obaly a rôzne reklamné predmety. Ako solitéry sú tu rozmiestnené plniace zariadenia na sódovú vodu či veľká pražička na kávu „Orkán“. Celá expozícia je doplnená všadeprítomnou historickou reklamou a jej prostriedkami, ako plagáty, smaltované, či plechové tabule, kartónové vývesky, účtenky, hlavičkové papiere, ukážky inzerátov, alebo väčšie vývesné štíty. Samozrejme, že nechýba miestnosť zariadená, ako interiér obchodu so zmiešaným tovarom, so všetkým čo k tomu patrí a na oživenie nechýbajú ani figuríny v dobových kostýmoch.

Celá expozícia je zabezpečená EZS a vo vnútri bezdrôtovými premosteniami avizujúcimi prekročenie bezpečnostnej zóny. Otvorenie novej stálej expozície bolo jedným z najrevolučnejších momentov v živote MOB, vo svete slovenských múzeí išlo premiérový, jedinečný a bezkonkurenčný počin MOB – otvorenie stálej expozície v zahraničí, navyše v meste – pamiatke UNESCO v Českom Krumlove. Umiestnená bola na najatraktívnejšom hlavnom turistickom ťahu v historických priestoroch prízemí goticko - renesančného meštianskeho domu. Projekt je dlhodobý a realizuje sa v spolupráci so spoločnosťou „Finesa advertising“ České Budějovice - Borovany . Projekt je akýmsi vyvrcholením jedinečných, 23 rokov trvajúcich výstavných aktivít Múzea obchodu Bratislava v Českej republike. Treba podotknúť, že málokterá ustanovizeň propaguje tak dlhodobo a s takými výsledkami slovenskú kultúru u našich susedov za riekou Moravou.

„C.K.Kupecký krám a Múzeum obchodu Český Krumlov“

Expozícia „Prešporský koloniál - Obchod v múzeu“ umiestnená na prízemí goticko-renesančného domu, predstavuje podobný model, ako „krumlovská“. Vo vstupnej miestnosti zariadenej dobovým obchodným nábytkom a všadeprítomnou, historickou reklamou, ponúka partnerská firma Donet potraviny a nápoje so zameraním na unikátnych slovenských výrobcov a suveníry so vzťahom k Bratislave. V druhej miestnosti je expozícia zameraná na registračné pokladne firmy National, Krupp, Anker, Invicta a iných, doplnená sprievodnými textami a dobovou reklamou. V druhej miestnosti sú predmety z návštevnícky najatraktívnejších skupín, ako zásobníky na tovar, váhy, obaly, či historická chladnička na zmrzlinu. Vitríny sú venované výlučne historickým bratislavským firmám a ukážkam ich produkcie, alebo tovarov, ktoré predávali. Všetko je opäť doplnené historickou reklamou.

„Prešporský koloniál - Obchod v múzeu“

a2) Výstavy

V roku 2018 pri prezentácii 3 stálych expozícií, pokračovalo MOB v realizácii novej putovnej výstavy, ktorá je venovaná téme výroby a predaja čokolády s dôrazom na obdobie 1. ČSR, pri príležitosti 100. výročia. Názov výstavy je - „Čokoláda – sladké pokušenie“.

Výstava prezentuje formou textovej časti, dvojrozmerných reklamných a merkantilných tlačí v rámoch a trojrozmerných predmetov vo vitrínach zbierkový fond múzea týkajúci sa výroby, predaja a propagácie čokolády a cukrovínok od konca 19. storočia až po politické zmeny na prelome 40. a 50. rokov 20. storočia na našom území a v širších územných súvislostiach. Čokoládový a cukrovinkársky priemysel patril medzi najvýznamnejšie odvetvia potravinárskeho priemyslu v Československu. Vďaka svojej dlhej tradícii, ktorá sa začala budovať už od polovice 19. storočia, postupným zakladaním viacerých tovární na výrobu čokolády v dobovej Rakúsko-uhorskej monarchii (v roku 1892 bolo na území monarchie už 190 továrenských podnikov s čokoládou, z čoho bolo 40 tovární na čokoládu), mal už v období po konci prvej svetovej vojny nálepku tradičnej továrenskej výroby. Hoci po rozpade monarchie čokoládové fabriky na území Československa stratili veľké množstvo odbytišť i dôležitej konkurencie, najmä po roku 1920 nastáva veľký rozmach v zakladaní nových tovární na čokoládu a cukrovinky. Kým v roku 1920 bolo na území Československa 60 tovární tohto druhu, už začiatkom 30. rokov 20. storočia sa ich počet vyšplhal na 180 menších či väčších tovární na výrobu čokolády a cukrovínok, ktoré zamestnávali okolo 20 000 zamestnancov. Z toho viac ako 1400 pracovalo v najväčšej československej továrni ORION a počas sezóny stúpol počet zamestnancov až na 2000. Čokoládový priemysel bol typický značným zamestnávaním žien najmä na nižších pozíciách, v baliarni, čokoládovni a podobne, čo v tom období nebolo celkom bežné. Medzi tradičných veľkých výrobcov čokolády v Československu patrili také značky ako pražská RUPA, ZORA v Olomouci, Koukol a Michera v Kutnej hore, Küfferle v Rohatci, Jordan und Timaeus v Podmoklých, Velim vo Velimy, Fiedor v Ostrave, Stollwerck v Bratislave či Fischer, neskôr Figaro v Trnave. Život čokoládových tovární bol v medzivojnovom období pomerne zložitý. Samotný čokoládový priemysel postihlo viac ekonomických kríz ako to bolo v iných odvetviach v Československu v tomto období. Na jednej strane to bolo zapríčinené značnou konkurenciou na kúpnu silu republiky, čo viedlo k rozmachu nekalých praktík v konkurenčnom boji, na druhej strane boli problémom premrštené ceny cukru, ktoré na území Československa umelo udržiaval cukrovnícky kartel. Na území Slovenska postupne do roku 1948 vzniká okrem tradičných výrobcov čokolády Stollwerck a Figaro množstvo nových podnikov, ako **Oscar Pischinger, Mojšovič, Kohút a Degenring, Ladislav Kirth, Štefan Kolman, CY-PA** v Bratislave, **AŠAB** v Skalici, **Bratia Studeníkovci** v Holíči, **V. Wagner a Jozef Marko** v Trnave, **Arta, Štefan Paserín, Maškrtý** v Piešťanoch, **JA-PA** v Čadci, **František Šindelka a Pribil** v Ružomberku, **Tatranka** v Liptovskom Hrádku, **RI-SO** v Rimavskej Sobote, **Jozef Gööz** v Nových Zámkoch, **Čikoš, Lo-La** a **RO-KO** v Košiciach. Okrem továrenskej výroby bola veľmi rozšírená i výroba čokolády remeselne, drobnými cukrármi. Remeselné čokolády a čokoládové cukrovinky boli veľmi populárne a trh s nimi bol veľmi rozmanitý. Niektorí takýto cukrári boli známi po celom Československu i v zahraničí.

Výstava navštívila Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, kde bola umiestnená v bývalom zdravotnom stredisku, kde múzeum sídli vo výstavnej miestnosti slúžiacej pre dočasné výstavy. Ďalej v Tríbečskom múzeu v Topolčanoch, kde bola umiestnená v historickej budove bývalého súdu v dvoch miestnostiach slúžiacich na prezentáciu dočasných výstav. Neskôr to bolo Tekovské múzeum v Leviciach v Levickom hrade v Kapitánskej budove v dvoch miestnostiach určených pre dočasné výstavy.

Výstava „Čokoláda - sladké pokušenie“ v Trábečskom múzeu v Topoľčanoch

Výstava „Reklama obchod 1918 – 1948“ v Historickom múzeu SNM.

Veľkým úspechom bola realizácia veľkej spoločnej výstavy „Reklama obchod 1918 – 1948“, ktorú múzeum zrealizovalo v spolupráci s Historickým múzeom SNM a D & D Studio vo výstavných priestoroch Historického múzea SNM na poschodí Bratislavského hradu. Na výstave sa prezentovali všetky formy a prostriedky reklamy používané v danom období. Sú to kolekcie reklamných plagátov, plechových a smaltovaných tabúl, kartónových vývesiek a stojanov, plagátov, či vývesných štítov. Nechýbali ani súbory merkantilných tlačí, ako sú hlavičkové papiere, účtenky, inzeráty, prospekty, letáky, cenníky a iné. Vystavené boli aj kolekcie obalov, či už plechových a kartónových, tak aj sklenených. V zvláštnych miestnostiach bol nainštalovaný interiér obchodu so zmiešaným tovarom, dielňa autoservisu, či mäsiarstvo. Išlo o jednu z najväčších prezentácií témy história reklamy a obchodu a zbierkového fondu Múzea obchodu Bratislava v centre mesta vôbec.

Múzeum prezentuje svoj zbierkový fond aj zariadením interiéru obchodníka so zmiešaným tovarom v novej stálej expozícii regionálneho múzea Žďár nad Sázavou v zrekonštruovanom tzv. „Moučkovom dome“.

Múzeum sa podieľa aj na stálej expozícii Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši, Poľnohospodárskom múzeu v Nitre, v Múzeu Jihovýchodní Moravy - Obuvníckom múzeu v Zlíne. Prebieha spolupráca aj s firmou „Znalekon“, ktorá zriadila „banický obchodník“ s dobovým interiérom v Banskej Bystrici v Španej Doline. Zapožičalo predmety aj pre spoločný projekt SNM a ČNM Česko – slovenská/Slovensko – česká výstava, ktorá sa prezentovala v SNM – Historickom múzeu na Bratislavskom hrade a v súčasnosti nachádza v ČNM v Prahe. Zároveň boli registračné pokladne zapožičané na prezentačné účely aj firme BOWA zapodievajúcej sa práve predajom a servisom súčasných registračných pokladní.

Treba zdôrazniť, že múzeum zvládalo aj pri veľmi nízkom počte zamestnancov (4) realizovať všetky výstavné akcie a chod múzea..

c) Akvizícia.

Akvizičná činnosť bola v roku 2018 úspešná. Podarilo sa získať až 818 ks zbierkových predmetov a písomností. Z toho 729 ks kúpou a 83 ks darom. Boli to –plagáty, časopisy, vzorkovníky, brožúry, plechové, sklenené, kartónové obaly, vzorky tovaru, kartónové stojany a vývesky, katalógy, živnostenský tovarišský list, vysvedčenia, lopatky na tortu, plechové tabule, etikety, odborné knihy, reklamné tlač, účtenky, reklamná tácka, reklamné známky, kinoreklamy, podacie lístky, zásobníky na petrolej a olej, sklenený zásobník, návrhy reklám, miska na zmrzlinu, stojan na mince, reklamný popolník, a iné.

Predmety z akvizície 2018

d) Prieskum v iných inštitúciách.

Prieskum sa sústredil na Uměleckoprůmyslové muzeum a Náprstkové múzeum v Prahe. Prieskum bol vykonaný aj v múzeách v Nových Zámkoch, Zlatých Moravciach, Příbrami, Vimperku, Strakoniciach, Prachaticiach, Táboře, Českých Budějoviciach, Plzni, Litoměřiciach, Kladne, Poděbradoch, Jeseníku, Hanušoviciach, Nepomuku, Domažliciach, Bore, Tachove, Prešticiach, Sušici, Milevsku, Zábřehu, Bruntále, Krnove, Znojme, Chebe, Aši, Sokolove, Františkových Lázních, Třeboni, Lounoch, a v Šumperku, ktoré vlastnia tiež predmety spadajúce do zbierkotvorného záberu MOB. Bol vykonaný aj prieskum fondov v Štátnom oblastnom archíve v Bratislave v súvislosti s výskumom dejín výroby čokolády a cukroví. Do budúcnosti bola dohodnutá ďalšia spolupráca a prieskum v Uměleckoprůmyslovom múzeu v Prahe, ktoré má najmä v oddelení maľby a grafiky obrovské množstvo historickej reklamy rôznych foriem. Rovnaká spolupráca bola dojednaná v Náprstkovom múzeu v Prahe.

e) Spracovanie a ochrana zbierok.

MOB má v prvom stupni evidencie zaregistrovaných 13934 prírastkových čísel, čo predstavuje 69071 ks predmetov, písomností a iných dokumentačných foriem. Múzeum má teda druhotne spracovaných 86,1 % zbierkového fondu. Pre múzeum boli zabezpečené 3 užívateľské verzie nového programu pre elektronické spracovávanie múzejných zbierok – ESEZ, potrebný aj pre zapojenie múzea do systému CEMUZ -Centrálnej evidencie múzejných zbierok. Program vytvorila česká firma AiP Safe s.s r.o. a na Slovensku ho distribuuje SNM. V múzeu boli poverení oboznámením sa s programom a prácou s ním 3 pracovníci.

Projekt centrálnej evidencie múzejných zbierok (CEMUZ) je prvou etapou budovania Integrovaného múzejného informačného systému. Spracovali ho v Slovenskom národnom múzeu v roku 2002 na riešene spôsobu budovania ústredného registra múzejných zbierok v SR, ako to ukladá zákon č.115/1998. Po pripomienkach Ministerstva kultúry SR projekt rozšírili o riešenie elektronického spracovávanie evidencie zbierok (ESEZ) v múzeách SR. Vedenie Ministerstva kultúry SR ho schválilo 27. marca 2003. Jeho realizáciu zabezpečuje Slovenské národné múzeum z vlastných prevádzkových prostriedkov.

Chronologická evidencia zbierkových predmetov v zmysle vyhlášky č. 342/1998 Z.z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky o odbornej správe múzejných zbierkových predmetov a galerijných zbierkových predmetov sa vedie v digitálnom archíve ako typ záznamu **Evidencia 1. stupňa**. Prostriedky ESEZu umožňujú pri tomto type záznamu zápis základných údajov potrebných na identifikáciu nadobudnutého predmetu (alebo súboru).

Záznamy v evidencii 1. stupňa sa vedú chronologicky, no vzhľadom na potreby retrospektívneho spracovania, je poradie, v akom sa záznamy ukladali irelevantné – je to len informačný údaj pre správu digitálneho archívu. Prístup k záznamom možno ošetriť nastavením práv. Právo vytvoriť záznam prvostupňovej evidencie prideluje organizácia (určuje organizačný vedúci) jednému zodpovednému dokumentátorovi (v prípade, že múzeum vedie viacero prírastkových kníh, za ktoré zodpovedajú rôzni dokumentátori, nastaví administrátor práva pre viacerých dokumentátorov). Štandardne má ten užívateľ, ktorý vytvoril záznam, právo meniť v ňom údaje.

Evidencia 2. stupňa sa vedie v zmysle vyššie uvedenej vyhlášky v elektronickej podobe ako digitálny archív múzea. Na urýchlenie elektronického spracovania evidencie na druhostupňovej úrovni, bola stanovená ako štandard východisková záznamová veta. Je to súhrn údajov o zbierkovom predmete, ktorý obsahuje nevyhnutné minimum relevantných identifikačných, determinačných a klasifikačných informácií.

Nad východiskovou záznamovou vetou môžu byť pri ďalšom spracovaní (odbornom, vedeckom) postavené podrobnejšie informácie štruktúrované podľa špecifik jednotlivých vedných disciplín. Údaje do záznamu sa vkladajú cez formulár Evidencia 2. stupňa. Prístupové práva k záznamom sa definujú nastavením práv. Štandardne má ten užívateľ, ktorý vytvoril záznam, právo meniť v ňom údaje a ostatní užívatelia majú právo záznamy prezeráť. Právo vytvoriť, či prezeráť záznamy druhostupňovej evidencie prideluje organizácia (určuje organizačný vedúci) zvyčajne kurátorom (kustódom) zbierok.

V MOB majú v súčasnosti 2 zamestnanci múzea certifikát, že absolvovali kurz elektronického spracovania múzejných zbierok, v ktorom sa podrobne oboznámili so softvérovými nástrojmi na elektronické spracovanie a sprístupňovanie informácií o múzejných zbierkach, a so zásadami vedenia I. stupňovej evidencie i odborného spracovania a možnosťami využívať centrálny katalóg múzejných zbierok SR – CEMUZ. Certifikát ich oprávňuje funkčne a priebežne zabezpečovať evidenciu zbierkových predmetov v digitálnej podobe.

V stálej expozícii sú predmety uložené v uzamykateľnom presklenom systéme. Plošné reklamné materiály a písomnosti sú uložené v zasklenom zásuvkovom systéme firmy Lotech, Praha. Interiér obchodu je chránený elektronickým hlásičom. EZS bola riešená, ako priestorovými snímačmi, tak dotykovými na oknách. Vikierové okná

boli opatrené protisvetelnými žalúziami. Okná expozície aj vstupnej recepcie sú opatrené priehľadnými fóliami, neprepúšťajúcimi UV žiarenie, kvôli historickým tlačiam. Okenné otvory v opravených depozitároch boli zatemnené čiernou látkou a niektoré sadrokartónom. Rovnako nová stála expozícia v Českom Krumlove a na Bielej ul. v Bratislave má všetky priestory zabezpečené EZS. Predmety sú na pódiiach chránených plexisklom, vo vitrínach a všetok priestor je vybavený bezdrôtovými detektormi, hlásiacimi každé porušenie bezpečnostnej zóny. Okná sú vybavené fóliami neprepúšťajúcimi UV žiarenie.

Nepriamo je ochrana zbierkového fondu zabezpečená aj elektronickou zabezpečovacou signalizáciou napojenou na centrálny pult ochrany Mestskej polície, zároveň je celý objekt opatrený mrežami. Na EZS sa vykonávajú pravidelné revízie. Ochrana sa výrazne zdokonalila inštaláciou moderného protipožiarneho systému, ktorá bola realizovaná pri príležitosti rekonštrukcie podkrovia v celom objekte. Po vyhodnotení napojenia na centrálny pult Hasičského zboru prostredníctvom súkromnej firmy (žiaľ momentálne jediná možná forma pripojenia), ako veľmi finančne náročného a neefektívneho, prešlo múzeum na systém napojenia prostredníctvom GSM brán na mobilné telefóny pracovníkov, čím sa ušetrila výrazne finančné prostriedky. Žiaľ software systému, ako aj snímače majú dnes už 14 rokov a nie je možné ich v kompatibilitu nahrádzať, rovnako, ako software nie je možné efektívne opraviť a bude potrebná celková rekonštrukcia s výmenami v rámci celého systému, na čo je treba ďalšie finančné prostriedky. Rovnako bol zabezpečený nový objekt „Rozšírenia stálej expozície. Všetky depozitáre, okrem jedného boli postupne zrekonštruované. Boli zrealizované nové podlahy, omietky, výmalba, elektroinštalácia, osvetlenie a regálové systémy. Rovnako sú vybavené modernými vysušovačmi vzduchu zakúpenými postupne v minulých rokoch. Počas putovných výstav v zahraničí sú zvlášť poistené každá preprava a pobyt v jednotlivých múzeách. Rovnako je poistený celý zbierkový fond v rámci majetku múzea.

f) Odborno – metodická, lektorská činnosť, spolupráca s inými inštitúciami.

Múzeum dlhodobo spolupracuje s viacerými múzeami, pri realizácii ich vlastných výstav. Dlhodobu má zapožičané predmety Múzeum Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši vo svojej expozícii o dejinách mesta. Predmety má v dlhodobej zápožičke Múzeum mincí a medailí v Kremnici, či Slovenské Poľnohospodárske múzeum v Nitre. Predmety sú aj v Múzeu Jihovýchodní Moravy - Obuvníckom múzeu v Zlíne, spolupráca sa začala aj s firmou „Znalekon“, ktorá zriadila „banický obchodík“ s dobovým interiérom v Banskej Bystrici v Španej Doline. Múzeum zrealizovalo stálu prezentačnú výstavku v budove zriaďovateľa Ministerstva hospodárstva SR. Múzeum pravidelne poskytuje materiály študentom vysokých a stredných škôl študujúcich odbory s muzeologickým, či ekonomickým zameraním pri príležitosti vypracovávaní diplomových a seminárnych prác a pod. Expozície navštevujú najmä ZŠ Podzáhradná, DSS Rosa Dúbravská cesta, SOŠ obchodu a služieb Samuela Jurkoviča Bratislava, Obchodná akadémia v Žiline a Fakulta managementu UK Bratislava a Obchodná akadémia z Českých Budějovic. Dôležitá bola najmä odborná spolupráca so SNM na príprave a realizácii výstavy „Obchod reklama 1918 – 1945“ a príprava odborných textov a obrazového materiálu pre katalóg tejto výstavy. Zároveň spolupráca na príprave výstavy SNM „Slovensko česká a Československá výstava“, pri príležitosti 100. výročia ČSR.

h) Publikačná a propagačná činnosť.

Múzeum sa ďalej sústredilo na propagáciu stálej expozície. Do objektu boli umiestnené smerové tabule a tiráž výstavy. Pri príležitosti otvorenia boli vyrobené reklamné tričká šiltovky, porcelánové šálky, perá a dekoratívne reklamné vstupenky. Celá stála expozícia má nový vizuál vychádzajúci z originálneho plagátu zo zbierok múzea z obdobia secesie od autora Šimúnka z roku 1903. Pri tejto príležitosti bola vytvorená nová web stránka s novým designom.

Múzeum vydávalo ku väčšine výstav zvlášť plnofarebné obojstranné pozvánky, opatrené textom. Múzeum obchodu používalo pri príležitosti otvorenia výstav svoj, na pomery slovenského múzejníctva rozsiahly reklamný fond – kalendárik, bulletin, samolepky, plagáty, a perá. V súčasnosti finančná situácia nedovoľuje obnovovať túto škálu, múzeum tak ostalo len pri kartičkových kalendárikoch. Boli realizované plechové reklamné tabule a magnetky v historickom štýle propagujúce novú expozíciu – hostinca s pivovarom. Určitý počet týchto predmetov majú návštevníci k dispozícii výlučne zadarmo. Niektoré z týchto predmetov bolo možné aj zakúpiť. V súčasnosti múzeum nedisponuje prostriedkami na výrobu reklamných a propagačných predmetov, ani na vydávanie publikácií. Každá zastávka putovnej výstavy v ČR bola propagovaná v regionálnych a miestnych novinách, či televíziách.

Múzeum spravuje 4 internetové adresy, ako najsúčasnšie médium šíriace informácie o subjekte – www.muzeumobchoduba.sk, www.rockvmuzeu.sk, a 2 facebookové profily – múzea a zvlášť historického hostinca „Múzejného pivovaru“. Svoj profil má múzeum aj na portáli firmy Mediatel – Zlaté stránky, či na portáloch firmy Centrum – holdings, ako sú Atlas, Centrum, a ďalšie. Informácie o koncertoch v rámci unikátneho projektu „Rock v

múzeu” sú pravidelne sprostredkované aj prostredníctvom stránok, ako Citylife, Slovakblues, Kamdomesta, Musicpress, Rock, Skjazz, Vinylworld, Muzikland, Supermusic, Polinst – Poľského inštitútu v Bratislave, Economy. Gov. Ministerstva hospodárstva, Slovakia. Usembassy.gov – Veľvyslanectva USA, Music.server, Songkick, Slovakblues.sk, slovakblues.com a mnohých ďalších. Múzeum vydalo dotlač 800 ks publikácie „Platím!!, Registračné pokladne zo zbierok MOB”. Mnoho filmových ukážok z koncertov sa nachádza na stránke Youtube. Z printových médií sa pravidelne objavujú správy v Biskupických novinách a v denníku SME. Múzeum realizuje pravidelnú plagátovú kampaň, každé dva mesiace na území celého hlavného mesta prostredníctvom plôch firmy Rengl. Ndviazala sa aj úspešná spolupráca s časopisom „Nový Populár”. Rovnako s televíziou TA3, ktorá nakrútila reportáže s viacerých kultúrnych podujatí.

Dôležitou pre propagovanie múzea bola akcia „Noc múzeí 2018“, ktorej sa múzeum zúčastnilo. Expozícia bola otvorená až do 24,00 hod. Išlo o celomestskú a už aj celoslovenskú akciu, pričom lístky zakúpené v jednom múzeu platili vo všetkých zúčastnených. Múzeum pripravilo premietanie filmov, „Obchod na korze“, „Ducháček to zařídí“, „Anton Špelec ostrostřelec“ a iných. Ako jediné poskytlo návštevníkom opäť koncert pod , teraz už v rámci projektu „Rock v múzeu“, pod názvom „1918 - 2018 Blues Made In Czechoslovakia“, na ktorom vystúpili vynikajúce české a slovenské skupiny Backsight, Broňo Dobrota & Blues Rules, Kiero Grande a Band Of Heysek. MOB zabezpečilo samozrejme aj občerstvenie pre návštevníkov. Pri tejto príležitosti sa uskutočnila v areáli múzea aj burza vinylových LP platní.

Ťažiskovou a ojedinelou, kultúrno-spoločenskou aktivitou bol opäť projekt “Rock v múzeu”, v ktorom sa múzeum snaží prostredníctvom koncertov, kvalitných, zahraničných rockových, bluesových, folkových, či alternatívnych umelcov na najvyššej úrovni, pritiahnúť do múzea ešte väčší počet návštevníkov. Koncerty sa dokonca v zimných, jarných a jesenných mesiacoch odohrávajú priamo v stálej expozícii MOB. Majú domácku atmosféru a divák sa takto dostáva k svojej „hviezde“ celkom blízko, môže sa s ňou rozprávať a komunikovať. V roku 2017 bolo obstarané zastrešenie už aj hľadiska vonkajšej scény a neskôr uzatvorenie scény do podoby stanu, k čomu bolo zároveň zabezpečené vykurovanie pomocou moderných infračervených žiaričov, čím sa zväčšil komfort návštevníkov a zároveň sa zlepšili akustické pomery podujatí. V roku 2018 vystúpili: Danny Handley a Soft Machine z Anglicka. USA zastupovali Rhino Bucket, Seth Walker, Tweed feat. Gervis Myles, Sara Niemetz and Snuffy Walden, Little Caesar, Captain Ivory, Tony Coleman, Broadcast, Jonn Del Toro Richardson, Vaudeville Etiquette, Banditos, Shaun Booker, Kingsborough, Earl Thomas „Gospel Plantation Project“, Chaz DePaolo, The Trongone Band a Sean Chambers . Z Belgicka to boli Arthmony, z Francúzska SHOB, z Austrálie Palace Of The King , El Colosso a Dirt River Radio, z Talianska Nazzareno Zacconi, Fulvio Feliciano Band a Henry Carpaneto 5tet, z Argentíny Jose Luis Pardo a Vanesa Harbek, zo španielska Red beard, z Kanady Layla Zoe, z Holandska Vanderlinde a zo Slovenska LEF. Spolu v roku 2018 vystúpilo na 31 koncertoch 37 skupín a umelcov, z toho 3 zo Slovenska, 2 z Anglicka, 17 z USA, 3 z Talianska, 3 z Austrálie, 2 z Argentíny po jednej skupine z Holandska, Belgicka, Kanady, Španielska a Francúzska. Múzeum zároveň takto vytvára výnimočnú kultúrno - hudobnú scénu v lokalite okraja Bratislavy. Akcie sú propagované pravidelnými plagátovými kampaňami, 1 billboardom a šírením tlačových správ na internete medzi vopred vybranými portálmi, s daným zameraním.

Skupina Kingsborough (USA) 6.11.2018

Tony Coleman and Henry Carpaneto 5tet (USA/ITA) 3.8.2018

WWW.ROCKVMUZEU.SK

SOFT MACHINE
(UK-JAZZROCK LEGEND) **50 YEARS TOUR**

17.9.2018

JOHN ETHERIDGE - GUITAR
THEO TRAVIS - SAX, KEYBOARDS
ROY BABBINGTON - BASS
JOHN MARSHALL - DRUMS

O 19:00 HOD

MÚZEUM OBCHODU BRATISLAVA
LINZBOTHOVA 16, 821 06 BRATISLAVA, TEL.: 02/45243167

CEVO centrum pre verejné osvetlenie

MÚZEUM OBCHODU

MTVBROTHERS

WWW.ROCKVMUZEU.SK

LAYLA

19.10.2018
o 19.00hod

ZOOE
(CAN - Bluesrock)

Múzeum obchodu Bratislava
Linzbothova 16, 821 06 BA., tel.: 02/45243167

CEVO centrum pre verejné osvetlenie

MÚZEUM OBCHODU

MTVBROTHERS

Ukážky z plagátových kampaní „Rock v múzeu“ 2018.

i) Materiálno - technické vybavenie

V roku 2018 bolo potrebné aj pri nízkom príspevku riešiť údržbu a opravné práce. Po ukončení revitalizácie historickej záhrady v roku 2015 je potrebné vykonávať údržbu zelene a trávnikov. Rovnako samotného objektu múzea, historickej budovy Kúrie Juraja Alberta, po oprave strešnej krytiny v roku 2016 aj fasády, interiérov a historického oplotenia. Žiaľ ani v roku 2017, ani v roku 2018 nebol rozpočet navýšený o požadované prostriedky na tieto účely. Kvalita priestoru pre realizáciu kultúrnych podujatí bola vylepšená zastrešením aj priestoru hľadiska, neskôr bol celý pôdorys vybavený plastovými stenami, čím vznikol nový priestor v podobe otvrateľného stanu. Do

tohto priestoru bolo nainštalované vykurovanie v podobe ôsmich infračervených žiaričov, ktorých počet bol v roku 2018 navýšený.

Doprava bola zabezpečovaná osobným motorovým vozidlom Mercedes Benz Vito, ktoré malo najazdených 220280 km a VW Caddy, ktoré malo najazdených 381384 km. Do budúcnosti bude potrebné navýšiť prostriedky múzea na už naozaj nevyhnutnú údržbu a opravy objektu múzea (interiér, fasády, vlhkosť,...), stálej expozície (13 rokov po otvorení) a historického oplotenia. Zároveň bude treba kompletne zrekonštruovať elektronickú protipožiarnu signalizáciu.

4. Rozpočet.

MOB v priebehu roku 2018 pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami vychádzalo zo Zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na administráciu Múzea obchodu Bratislava na rok 2018 reg. číslo 26/2018-2060-3120 3120 uzatvorenej medzi MH SR a MOB zo dňa 31.1.2018 a jej dodatku zo dňa 22.11.2018 reg. číslo 26/2018-2060-3120.

Múzeu obchodu Bratislava boli v zmysle Zmluvy pridelené finančné prostriedky v celkovej výške 172 000 EUR, z toho na bežné výdavky 172 000 EUR (podprogram 07L04 v sume 172 000 EUR a podprogram 0EK0J01 v sume 8 000 EUR) a na kapitálové výdavky 10 000 EUR.

V zmysle Dodatku k Zmluve došlo k navýšeniu rozpočtu na bežné výdavky o 40 000 EUR.

Objem pridelených prostriedkov a ich skutočné čerpanie udáva nasledujúca tabuľka:

Rozpočtové hospodárenie kapitoly:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%k upravenému rozpočtu
1	2	3	4	5
Príjmy spolu	172 000	212 000	212 000	100
z toho: prijaté z rozpočtu EÚ	0	0	0	0
Výdavky spolu	172 000	212 000	207 635,09	97,94
z toho: z prostriedkov EÚ	0	0	0	0
Saldo príjmov a výdavkov	0	0	4 364,91	
z toho: z prostriedkov EÚ	0	0	0	0

Pôvodne schválený príspevok zo ŠR na rok 2018 vo výške 172 000 EUR nepokryl všetky potreby MOB, preto bol príspevok navýšený za základe rozpočtového opatrenia vo výške 40 000 EUR na bežné výdavky. Tieto prostriedky neboli v roku 2018 na 100% vyčerpané, a vzniklo nedočerpanie bežných výdavkov k 31.12.2018 vo výške 4 364,91 EUR.

Okrem finančných prostriedkov, ktoré uvádza tabuľka, MOB použila na svoju činnosť v roku 2018 aj nedočerpané prostriedky ŠR z poskytnutého príspevku na rok 2017 vo výške 4 260,42 EUR na bežné výdavky. Z uvedeného vyplýva, že MOB mala za rok 2018 k dispozícii na čerpanie prostriedky zo ŠR v celkovej sume 216 260,42 EUR.

3. Príjmy MOB

MOB nemala stanovené limity v oblasti príjmov.

Príjmy v MOB v rámci rozpočtových zdrojov tvorili len poskytnuté prostriedky na činnosť MOB ako transfery zo štátneho rozpočtu na bežné a kapitálové výdavky, ktoré sú zároveň záväznými ukazovateľmi v príspevkovej organizácii.

Poskytnuté transfery:	EUR
312 Bežné transfery	202 000
322 Kapitálové transfery	10 000
Transfery spolu:	212 000

Skutočné príjmy boli dosiahnuté u mimorozpočtových prostriedkov podľa nasledovného rozpisu:

Mimorozpočtové príjmy :

Príjmy dosiahnuté vlastnou činnosťou MOB:	19 666,30
- vstupné múzeum a koncerty	18 568,00
- príjmy z prenájmu zbierkových predmetov a priestorov MOB	280,00
- príjmy z dobropisov	818,30
Príjmy z darov a grantov:	3 800,00
Kapitálové	0,00
Bežné	3 800,00

Bežné granty (dar) poskytlo Poľské informačné stredisko.

Mimorozpočtové príjmy MOB spolu: 23 466,30

- príjmy z podnikateľskej činnosti - Múzejný pivovar	76 852,49
- príjmy z podnikateľskej činnosti – z dobropisov	544,36

Mimorozpočtové príjmy spolu: 100 863,15

Mimorozpočtové príjmy MOB (okrem príjmov z podnikania) dosiahnuté v roku 2018 tvorili 11,07 % z celkového príspevku zo ŠR na rok 2018.

Príjmy dosiahnuté vlastnou činnosťou v MOB boli v r. 2018 nižšie oproti r. 2017 o 9 807,19 EUR. Príjmy z grantov a darov boli vyššie o 3 300 EUR, dobropisy z faktúr za predchádzajúci rok boli vyššie oproti predchádzajúcemu obdobiu o 162,63 EUR. Príjem zo vstupného za koncerty a vstupného do múzea je o 1 235,50 EUR vyšší ako v roku 2017, príjmy z prenájmu zbierkových predmetov a priestorov MOB sú nižšie o 11 205,32 EUR nižšie ako v roku 2017.

Príjmy z podnikateľskej činnosti získané z pohostinskej činnosti v Múzejnom pivovare boli za sledované obdobie nižšie oproti roku 2017 o 20 009,33 EUR.

MOB nemalo v sledovanom období poskytnuté žiadne prostriedky z fondov EÚ.

4. Výdavky:

Výdavky z rozpočtových prostriedkov pridelených na rok 2018 boli vynaložené spolu vo výške 207 635,09 EUR, ich čerpanie podľa položiek ekonomickej klasifikácie uvádza nasledujúca tabuľka:

Položka EK	Názov	EUR
Mzdy a poisťné.		
610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyr.	43 995,47

620	Poistné a príspevok do poisťovni	24 875,72
610 + 620		68 871,19
Tovary a služby		
631	Cestovné náhrady	7 410,07
632	Energie, voda a komunikácie	7 629,81
633	Materiál	8 690,57
634	Dopravné	6 285,39
635	Rutinná a štandardná údržba	5 593,48
637	Služby	92 934,42
630		128543,74
Bežné transfery		
640		188,00
600	Bežné výdavky spolu	197 602,93
Kapitál. výdavky		
719002	Zbierkové predmety	10 032,16
700	Kapitálové výdavky spolu	10 032,16
Výdavky ŠR spolu		207 635,09

Mzdy

Ako uvádza tabuľka mzdy a platy boli čerpané vo výške 43 995,47 EUR. MOB zamestnával počas celého roku 2018 štyroch zamestnancov v trvalom pracovnom pomere pre hlavnú činnosť múzea.

Ostatná činnosť MOB, vrátane podnikateľskej v Múzejnom pivovare bola zabezpečovaná prostredníctvom zamestnancov pracujúcich na dohodu o pracovnej činnosti, resp. dohodu o brigádnickej práci študenta. Ku koncu sledovaného obdobia malo MOB uzatvorených 10 dohôd o pracovnej činnosti.

Tovary a služby

Na tovary a služby boli z príspevku ŠR na rok 2018 vynaložené prostriedky v celkovej výške 128 543,74 EUR. Z tejto čiastky boli čerpané prostriedky na cestovné v sume 7 410,07 EUR (bližšie čerpanie uvedené v časti Prostriedky čerpané na zahraničné aktivity), ďalej na bežnú prevádzku MOB, ako spotreba energie, výkony spojov vo výške 7 629,81 EUR a materiálové zabezpečenie v sume 8 690,57 EUR, ktoré tvorili: kancelárske potreby, hygienické a čistiace potreby, ostatný spotrebný materiál potrebný na zabezpečenie bežnej prevádzky múzea. Náklady na dopravné v sume 6 285,39 EUR súviseli hlavne s prevádzkou vozidla Mercedes VITO, ako spotreba PHM, opravy a poistenie motorového vozidla.

Najvyššie čerpanie bolo dosiahnuté v položke Služby v čiastke 92 934,42 EUR a z toho položka Všeobecné služby vo výške 28 045,40 EUR, ktorá zahŕňa hlavne výdavky spojené s organizáciou koncertov (osvetlenie a ozvučenie koncertov , honoráre a ubytovanie pre účinkujúcich...) v rámci trvale zabezpečovaného projektu „ Rock v múzeu“. V priebehu r. 2018 boli zorganizované koncerty, na ktorých vystúpili umelci a skupiny z rôznych krajín sveta. Ostatné služby zahŕňali aj výdavky na reklamu koncertov vo výške 3 530,80 EUR. Čerpanie v rámci služieb bolo i na položke Odmeny zamestnancov mimo pracovného pomeru, vo výške 28 068,67 EUR, ktoré zahŕňajú financovanie dohôd o pracovnej činnosti za vedenie účtovníctva a upratovanie v budove múzea. Zostávajúcu časť nákladov na služby tvorili výdavky vynaložené na aktualizáciu používaných softvérov v rámci podprogramu 0EK0J01 vo výške 5 241,74 EUR, zabezpečovanie bežnej prevádzky fungovania MOB, ako i monitorovanie zabezpečovacieho a požiarneho systému pre ochranu areálu MOB, poistenie majetku a zbierkových predmetov a zrážková daň z vyplatených honorárov účinkujúcich umelcov.

Na podprogram 07L04 boli teda rozpočtované bežné prostriedky vo výške 204 000 EUR a celkové čerpanie v roku 2018 bolo vo výške 202 216,35 EUR, nevyčerpané v roku 2018 bolo 1 783,65 EUR.

Na podprogram bili rozpočtované prostriedky na rok 2017 vo výške 8 000 EUR, čerpané vo výške 5 418,74 EUR, nevyčerpané 2 581,26 EUR.

Spolu nevyčerpané za rok 2018 z rozpočtových prostriedkov 4 364,91 EUR, boli dočerpané začiatkom roka 2019.

Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky boli použité na akvizíciu zbierkových predmetov vo výške 10 032,16 EUR, ktoré boli v roku 2018 nakúpené.

Mimorozpočtové zdroje:

Mimorozpočtové výdavky (Zdroj 46)

Príjmy MOB za rok 2018 (zdroj 46) boli vo výške 19 666,30 EUR, z toho vstupné do múzea bolo vo výške 1 445,00 EUR a vstupné za koncerty bolo vo výške 17 123,00 EUR.

Iné príjmy MOB (z dobropisov, prenájmu priestorov múzea) boli vo výške 1 098,30 EUR.

Celkové príjmy MOB boli v roku 2018 23 466,30 EUR.

Tieto príjmy boli v priebehu roka použité na financovanie tovarov a služieb (EK 630) v rámci bežných výdavkov (EK 600) - v plnej výške boli vyčerpané, z toho služby (EK 637) vo výške 15 068,61. Najviac finančných prostriedkov bolo čerpané na položke 637 004 – Všeobecné služby čiastka 13 714,66 EUR – jedná sa o služby na zabezpečenie prípravy koncertov a položke 637 003 - reklama.

Mimorozpočtové výdavky (Zdroj 71)

Príjmy z podnikateľskej činnosti (predaj piva vyrobeného v pivovare a v priebehu roka len predaj piva, nakoľko pivovar prestal pivo vyrábať, len kvalitné pivo dováža) boli za rok 2018 vo výške 76 852,49 EUR. Iné príjmy v rámci podnikateľskej činnosti boli vo výške 544,36 EUR (z dobropisov, prenájmom priestorov hostinca, dar). Spolu príjmy z PČ **vo výške 77 396,85 EUR.**

Výdavky na podnikateľskú činnosť boli nasledovné:

620 - Poistné a príspevok do poisťovni	5 744,31
630 – Tovary a služby	66 308,79
Spolu 600	72 053,10

Najväčšiu čiastku v rámci výdavkov na PČ tvorili výdavky na materiál (EK 633 006).

Príjmy z podnikateľskej činnosti	77 396,85
Výdavky na podnikateľskú činnosť	72 053,10

Príjmy z tržieb získaných predajom piva v historickom hostinci boli použité prevažne na financovanie prevádzky Múzejného pivovaru historického hostinca. Najvyššiu položku tvorilo vyplatenie dohôd vo pretože celá činnosť hostinca a pivovaru je zabezpečovaná iba prostredníctvom dohôd. Výdavky na zdravotné poistenie a sociálne zabezpečenie v rámci PČ boli vo výške 5 744,31 EUR. Významnú nákladovú položku v podnikateľskej činnosti tvoria materiálové náklady súvisiace s obstaraním základných surovín na výrobu piva ako sú slad, chmeľ do polovice roka 2018 a ďalšie materiálové zabezpečenie vo výške 22 049,42 EUR, a tiež výdavky na úhradu daní - spotrebnej dane, dane z motorového vozidla spolu v sume 12 938,57 EUR.

5.Prostriedky vynaložené na zahraničné aktivity.

Finančné prostriedky vynaložené na zahraničné aktivity sa v podmienkach MOB sú formou výdavkov na zahraničné pracovné cesty. V roku 2018 to boli pracovné cesty do Českej republiky.

Celkove bolo v roku 2018 realizovaných 13 pracovných ciest, z toho 11 do ČR, 2 na Slovensko. Zahraničné pracovné cesty boli vykonané za účelom akvizície zbierkových predmetov, prípravy a prezentácie výstav, a tiež boli zamerané na rokovania o ďalšej možnej spolupráci s múzeami v zahraničí. Na tieto aktivity boli vynaložené prostriedky vo výške 6 844,77 EUR.

6. Kontrolná činnosť

V priebehu roku 2018 bola v MOB uskutočnená externá kontrola – vládny audit. Počas roka v zmysle vnútropodnikovej smernice vykonávame základnú a administratívnu kontrolu vedenia účtovníctva a celej ekonomickej agendy MOB. Z výsledkov externej kontroly za obdobie roka 2017 vyplynuli niektoré opatrenia do budúcnosti, prísnejšie sledovania a dodržiavanie správnych postupov účtovania, potreba dodržiavania kontroly v zmysle novely zákona. Nález za kontrolované obdobie – nesprávne vyplatené cestovné náhrady a nesprávny postup účtovania nákupu zbierkových predmetov v CZK. Čiastka neoprávnené vyplatených cestovných náhrad, bola dotknutými pracovníkmi vrátená do pokladne, na účet a následne odoslaná na MH. Výsledkom bol súbor opatrení – s lehotou na odstránenie nedostatkov, ktorú sme dodržali a do 31.1.2019 sme odovzdali návrh a realizáciu nápravy nedostatkov

Zamestnanci MOB

K 31.12.2017 MOB zamestnávalo 4 osoby v trvalom pracovnom pomere, ktoré zabezpečujú hlavnú činnosť MOB.

z toho:

riadiaci zamestnanec - riaditeľ MOB (štatutár)	1
historik - správca zbierok	1
historik - správca zbierok	1
reštaurátor	1

V priebehu roku 2018 došlo k zmene na poste reštaurátora múzea, ktorý zároveň vykonával funkciu sládka. Z dôvodu odchodu bola zastavená výrobná činnosť v Múzejnom pivovare.

Podnikateľská činnosť MOB, výroba a predaj piva a doplnkového tovaru, bola zabezpečovaná prostredníctvom dohôd o pracovnej činnosti, resp. dohôd o brigádnickej práci študenta

Vedenie celej ekonomickej agendy v MOB je tiež zabezpečené cez dohodu o pracovnej činnosti, ktorá sa v nákladoch alikvotne delí na hlavnú činnosť a podnikateľskú činnosť, tiež upratovanie v priestoroch múzea je zabezpečované dohodou o PČ.

K 31.12.2018 bolo uzatvorených 8 dohôd :

Pokladník, záhradník, upratovanie hostinca - dohoda o pracovnej činnosti	1
časníci - dohoda o pracovnej činnosti	4
účtovník - dohoda o pracovnej činnosti	1
upratovanie - dohoda o pracovnej činnosti	1
prevádzkar Múzejného hostinca	1
údržbár, správca objektov MOB	1

5. Personálne otázky

V roku 2018 malo MOB iba 4 pracovníkov na plný úväzok. Títo zamestnanci však zabezpečovali výkon 7 funkčných miest. Zároveň kvôli zabezpečeniu účtovníckej a ekonomickej agendy a chodu pivovaru a hostinca zamestnalo na dohodu o pracovnej činnosti 6 pracovníkov počas roka. Múzeum by potrebovalo zamestnať aspoň 1 (2) odborných zamestnancov. Žiaľ na ich mzdy by súčasný príspevok nepostačoval. Aj stanovený horný limit pre počet stálych zamestnancov pre Múzeum obchodu Bratislava na 4(!), je absolútne nepostačujúci. Pri tom múzeum má v Organizačnom poriadku stanovených 15 (!) funkčných miest, ktorých výkon je aj pri najväčšom uskromnení schopných zabezpečiť 7 stálych zamestnancov. Ostatné je možné zabezpečiť a aj sa zabezpečuje prostredníctvom dohôd o pracovnej činnosti.

6. Hodnotenie, analýza vývoja organizácie.

Múzeum obchodu, ako štátna príspevková organizácia hradila všetky svoje výdavky z prostriedkov štátneho rozpočtu, čiastočne z vlastných príjmov. Tento rok hodnotíme z hľadiska štátneho rozpočtu, ako veľmi náročný, nakoľko príspevok os štátu predstavoval na začiatku roka iba 2/3 z ročných rozpočtov pred rokom 2014 vôbec. Našťastie bol štátny príspevok ku koncu roka navýšený, čo pomohlo zvládnuť múzeu, pomerne kritickú situáciu. Podarilo sa plniť všetky základné poslanie múzea ako takého. Zbierkový fond bol obohatený o 818 kusov predmetov a písomností. Kapitálové prostriedky boli použité výlučne na nákup zbierkových predmetov.

Múzeum funguje, ako kombinácia štátneho príspevkového a štátneho podnikateľského subjektu. Ide o celkom nový, možno inšpirujúci model fungovania kultúrnej inštitúcie – múzea. Je veľmi náročný na organizáciu a zabezpečenie, najmä pri 4 stálych zamestnancoch a nízkom príspevku od štátu.

Múzeum obchodu Bratislava je v minimálne Európskom priestore určite jediným „plnokrvným“ múzeom, ktoré sa mohlo pochváliť výrobou a predajom vysokokvalitného „Múzejného piva“, realizáciou ojedinelého kultúrno-spoločenského projektu „Rock v múzeu“, či prezentáciou zahraničnej stálej expozície, všetko výlučne vo vlastnej réžii. Žiaľ pracovník, ktorý realizoval výrobu piva sa rozhodol svoje, v Múzeu obchodu Bratislava nadobudnuté skúsenosti a schopnosti odovzdať v dlhodobom pripravovanom, druhom pivovare v Podunajských Biskupiciach a toto rozhodnutie oznámil na poslednú chvíľu. Z tohto dôvodu bola výroba zastavená. Podľa posúdenia možností múzea, trhu práce a technických daností bude v časovej následnosti posúdené či bude možné vrátiť sa k výrobe, alebo bude uprednostnený dovoz a predaj piva od dodávateľa a takto zabezpečiť prevádzku atraktívneho „Múzejného hostinca“ Všetky výstavy múzea videlo spolu 241.588 návštevníkov. Ide o rekordný, najvyšší počet v histórii múzea vôbec. K vysokému nárastu prispeli najmä expozície v Českom Krumlove, v centre Bratislavy na Bielej ul., otvorenie „Historického Hostinca – Múzejného pivovaru“, putovná výstava Čokoláda v Československu (pri príležitosti 100. výročia Československa).“ a najmä veľká spoločná výstava na Bratislavskom hrade „Obchod Reklama 1918 – 1948“ a samozrejme projekt „Rock v múzeu“. Do budúcnosti bude potrebné naďalej riešiť propagáciu stálej expozície, ako aj všetkých aktivít MOB, s cieľom stáleho zvyšovania návštevnosti a to najmä zvýšením rozpočtu finančných prostriedkov najmä v podpoložke 637003 – propagácia, reklama a čiastočne aj v podpoložkách s realizáciou reklamných kampaní súvisiacich s aktivitami múzea. Bez toho bude výraznejšie zviditeľnenie múzea, ako takého, ktorá je v hlavnom meste, avšak na okraji, len ťažko realizovateľné.

Samotný projekt „Rock v múzeu“ spustil 11. rok svojho fungovania a stal sa známym aj v zahraničí. Bude potrebné udržať vysokú úroveň dramaturgie. Už teraz je na rok 2019 pripravených 32 koncertov 35. skupín a to 12 z USA, 5 z Poľska, 4 z Anglicka, 3 z Kanady, 2 z Austrálie, 2 z Argentíny, 2 z Holandska a po jednej zo Slovenska, Čiech, Španielska a Nemecka.

Múzeum chce aj naďalej pokračovať vo vystavovaní putovných výstav. Preto pripravilo na rok 2019 aj pri príležitosti 100. výročia Československa pokračovanie novej putovnej výstavy, s názvom „Čokoláda v Československu (pri príležitosti 100. výročia Československa).“, ktorá v roku 2019 navštívi napríklad Tekovské múzeum v Leviciach Podunajské múzeum v Komárne a Mestské múzeum v Novom Měste nad Metují. Múzeum chce opäť pripraviť kvalitný program pre celoslovenskú akciu „Noc múzeí 2019“, ktorej sa chce zúčastniť, ako jedno zo základných múzeí.

prom. hist. Marcel Juck
riaditeľ Múzea obchodu Bratislava